

Kázání při TMJK v Hořicích 22. ledna 2015

text: Jan 4,5-10

Ti, kdo pro letošek vybírali hlavní evangelijní text pro ekumenická setkání Týdne modliteb za jednotu křesťanů, snad nemohli vybrat lépe. Křesťané z Brazílie nám totiž doporučili oddíl, v němž jsou díky Ježíši Kristu překonány mnohé bariéry, překážky, hradby a příkopy, které si mezi sebou lidé dokázali za dlouhé roky nastavět či vykopat. V mnohém, v čem jsme se dokázali vůči sobě vymezit, postavit se proti sobě a teď to najednou nejsme schopni překonat, jsme bezradní, anebo tvrdě neústupní. A naše bezradnost či neústupnost bude vládnout, dokud nepřijde Ježíš, unavený poutník, který kolem poledne usedne u naší studny.

Jaké že mezilidské překážky tu Ježíš bourá? Např. mezináboženské. Žena se nestačí divit: „Jak ty jako Žid můžeš chtít ode mne, Samařanky, abych ti dala pít?“ Vždyť Židé se přece se Samařany nestýkají. Jak naznačuje popis evangelia, kde že se to Ježíš nachází: „v blízkosti pole, jež dal Jákob svému synu Josefovi, tam byla Jákobova studna,“ mají Židé a Samařané mnohé společné, společné kořeny, základy. Další vývoj šel pak u každého společenství trochu jinak. A to je ta potíž. Jak mohou na stejném základě stavět jinak? To znervózňuje, staví otazníky. A řešit je můžeme buď dialogem, což moc neumíme, anebo očerňováním, snahou druhého znemožnit či násilím převést na svou, tu jedinou pravou, víru. Mnohokrát mezi náboženstvími i mezi církvemi tohle bylo. Bohužel i dnes je. Následky toho, že se tak dělo v minulosti i mezi jednotlivými křesťanskými církvemi, neseme a pociťujeme i my sami dodnes. Ale Ježíš toto dokáže prolomit. Kde jinde než právě mezi křesťany na prvním místě, mezi těmi, kdo se k němu hlásí? Pro nás je teď asi nejspíš podobně žhavé i téma na venek ve vztahu křesťanů k muslimům.

Další, co v tom rozhovoru Ježíš bourá, je předsudečnost a nerovnost vztahu muž a žena. On se s tou cizí ženou baví. Vypadá to, že u studny jsou nejspíš sami, učedníci si odskočili do města na nákup. A Ježíš oslovuje osamocenou ženu. Požádá jí o službu, o pomoc. Nemyslím si, že nějak nadřazeně. Jemu nic jiného nezbyvá. Jak jejich rozhovor plyne dál, vyjde najevo, že Ježíš ani vědro nemá a studna je hluboká, sám by si nepomoh' a těžko by i jiným posloužil. Žádá v nouzi. A my tušíme, že k tomu by se mnoho mužů před ženou nikdy nesnížilo, aby jí pokorně požádalo o pomoc, že by projevilo svou slabost. Tak je to mnohde na světě zařízeno, že rovnoprávnost muže a ženy není na denním pořádku. Ale právě proto v naší civilizaci, která má v základech křesťanství se tohle prosadilo. A dnes je to ovoce, které sice i u nás některým trpkne v ústech, ale vezme, že je to ovoce Ježíšovo.

To třetí překročení hranic a boření předsudků a překonávání vzdáleností je mezi domácími a příchozími. Samařská žena je tu doma, Ježíš je ten příchozí, cizinec, host. Na své cestě z Judska na sever do Galileje prochází cizím územím. Je vlastně takový uprchlík. V Judsku mu začala být horká půda pod nohama, a tak musí pryč, on i jeho učedníci. Prchají. Zase téma, o kterém víme dneska své. Přicházejí cizinci. Něco od nás chtějí? Nějakou pomoc? Ježíš řekne té ženě: „Dej mi pít!“ Ale také možná něco nabízejí. Víme o tom? Ježíš té ženě také řekne: „Kdybys znala, co dává Bůh, a věděla, kdo ti to říká, abys mu dala napít, požádala bys ty jeho, a on by ti dal vodu živou.“

Ne, nepochopila to hned, ještě jí to trvalo. Ale nakonec jí došlo, že rozhovor s Ježíšem měl cenu, že to stálo za to. A nejen ona, celé město z toho mělo veliký užitek. Celý dlouhý oddíl, až ve verši 42, končí jejich vyznáním: „Teď už věříme ne pro to, co tys nám o něm řekla; sami jsme ho slyšeli a víme, že toto je opravdu Spasitel světa.“

Příchozí k nám mohou mnohé nést, čím smíme být obohaceni. Co jsme třeba kdysi věděli, prožívalli, ale na dlouhé pouti dějinami poztráceli. A dnes to u nich můžeme znovu najít jako vzácný poklad. Ani to není vůbec málo.

Evangelium však také hovoří do našeho vztahu k Bohu, o našich duchovních skutečnostech. A tady smíme zaslechnout, že pro náš život víry je Ježíš tím skutečným a pravým a nevysychajícím zdrojem vody živé, který nám dává, nabízí se, přináší, abychom nikdy nemuseli žíznit po živém Bohu, aby nevysychaly naše kosti, aby nás zavlažoval milosrdenstvím a spravedlností. Dává vodu živou, aby pustinu měnil v sad a suchopár v kvetoucí zahradu. K němu, k Ježíši, smíme přicházet a jej smíme prosit: „Dej mi pít! Dej nám pít!“ Abychom my sami již více nežíznili. A aby se tato živá voda v nás stala pramenem vyvěrajícím k životu věčnému i pro další lidi kolem nás. Amen